

تأثیر جهت گیری پایداری زیست محیطی بر استراتژی رقابتی و عملکرد مالی (مورد مطالعه: شهرک های صنعتی استان مازندران)

مهرداد مستغنی

دانشجوی کارشناسی ارشد مدیریت MBA مؤسسه آموزش عالی روزبهان ساری imahdad@yahoo.com

چکیده

از جمله مهم ترین دغدغه های مدیران در دنیای رقابتی امروز، پی بردن به این موضوع است که رعایت مسائل پایداری چه تأثیری بر روی رقابت و عملکرد مالی آن ها خواهد داشت. هدف از پژوهش حاضر، بررسی تأثیر جهت گیری پایداری زیست محیطی بر استراتژی رقابتی و عملکرد مالی در شهرک های صنعتی استان مازندران می باشد. این پژوهش از نوع توصیفی است. جامعه آماری این پژوهش، ۷۰۰ نفر از کارکنان و مدیران شهرک های صنعتی استان مازندران می باشند که با استفاده از فرمول کوکران، ۳۰۰ نفر به عنوان حجم نمونه تعیین شدند که اطلاعات لازم از طریق پرسشنامه با روش نمونه گیری تصادفی به دست آمد. نتایج حاصل از تجزیه و تحلیل داده ها با استفاده از مدل معادلات ساختاری از طریق نرم افزار Smart PLS نشان می دهد که جهت گیری پایداری زیست محیطی با نقش واسطه ای استراتژی های رقابتی (کاهش هزینه، یکپارچه و تمایز) بر عملکرد مالی تأثیر می گذارد.

کلید واژه - جهت گیری پایداری زیست محیطی، استراتژی کاهش هزینه، استراتژی تمایز، استراتژی یکپارچه، عملکرد مالی.

۱- مقدمه

شرکت وارد کند؛ با این وجود، اکثراً استدلال می شود که جهت گیری پایداری زیست محیطی می تواند منبع مزیت رقابتی به عنوان ارزشمند، نادر، غیرقابل نفوذ و غیرقابل انکار تلقی شود که می تواند در جهت تمایز یک شرکت از رقبای خود باشد [4]. جهت گیری پایداری زیست محیطی توانایی شناسایی و استفاده از فرصت های کارآفرینی را به شکلی مسئولانه از نظر زیست محیطی و اجتماعی نشان می دهد [5]. مفهوم جهت گیری پایداری زیست محیطی نشان می دهد که شرکت ها باید نگرانی های زیست محیطی را در جهت گیری استراتژیک کلی خود ادغام کنند. به عبارت دیگر، برای اینکه شرکت ها با موفقیت کار کنند، باید مسائل زیست محیطی را در جهت استراتژیک تجارت قرار دهند. منطق این مفهوم این است که بنگاه ها برای بهبود زندگی افراد در جامعه باید سهم مثبتی در محیط طبیعی خود داشته باشند [6]. به این ترتیب، جهت گیری پایداری زیست محیطی از اهمیت ویژه ای برخوردار است زیرا شایستگی های خوب شرکت به کارآیی فراتر می رود و با ایجاد سیاست های سازگار با محیط زیست می توانند تصویر خوبی را به تصویر بکشند [7]. شرکت ها همچنین قادر به ارزیابی زنجیره های ارزش خود برای بهبود بهره وری، کاهش هزینه ها و افزایش کارایی هستند و همچنین با

اگرچه تأثیرات احتمالی استراتژی های رقابتی بنگاه ها بر جهت گیری پایداری زیست محیطی توجه دانشمندان را نشان می دهد، اما تعداد کمی از محققان در صدد بررسی موضوع هستند. در ادبیات استراتژی و مدیریت، محققان معتقدند که مزیت رقابتی یک شرکت می تواند از منابع استراتژیک آن حاصل شود [1]. دیدگاه مبتنی بر منابع نشان می دهد که این منابع با ارزش، نادر، غیر قابل تفکیک و غیرقابل تغییر هستند که می تواند برای دستیابی به مزیت رقابتی پایدار پیکربندی شود [2]. با توجه به گزاره این چشم انداز، توانایی یک شرکت در تهیه یک استراتژی پایدار زیست محیطی برای جلوگیری از محدودیت های محیط طبیعی، این امکان را برای دستیابی به مزیت رقابتی فراهم می کند. در واقع، قابلیت های استراتژیک یک شرکت جهت حل مشکلات زیست محیطی مانند آلودگی، نظارت بر محصول و توسعه پایداری احتمالاً عملکرد رقابتی آن را تقویت می کند [3]. با این حال، محققان دیگر ادعا می کنند که توجه بیش از حد به پایداری محیط زیست می تواند هزینه اضافی را به هزینه عملیاتی